

BISERICA și ȘCOLA.

Foie bisericească, școlastică, literară și economică.

Eșe odată în săptămână: DUMINECA.

Prețul abonamentului :	Prețul inserțiunilor :	Correspondențele să se adreseze la Redacțiunea dela
Pentru Austro-Ungaria pe an . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. și mai sus 5 fl. v. a.	„BISERICA și ȘCOLA“
„ „ „ „ „ jum. an . . . 2 „ 50 „		Iar banii de prenumerațiune la
Pentru România și străinătate pe an . . . 7 „ — „		— „Tipografia diecesană în Arad.“ —
„ „ „ „ „ j. a. 3 „ 50 „		

N r. 573. Epitr.
ex. 1882.

P. On. P. P. Protopresbiteri și Administratori protopresbiterali !

*Onorată preoțime parochială !
Onoratorilor Comitete și Epitropii parochiale !*

S'a început în unele comunități din diecesa noastră, că bisericile, școlile și fundațiunile lor au suferit mari și grele pagube, pentru că escându-se procese cu arhitectii și întreprinzătorii zidirilor de biserici și școle precum și pentru alte datorii ale comunelor bisericești și chiar ale acelor politice, au fost citate la judecatorie după împrejurări preoțimea parochială sau comitetul ori epitropia parochială, și aceste organe sau nu s'au înfațisat, sau înfațisându-se nu au știut se apere dreptul și interesele bisericești, școlii și ale fundațiunilor și așa din cauza indiferentismului sau nepăsării, precum și de multe ori din cauza nesciinței și relei apărări s'a perdut procesul și prin urmare s'a dat loc la întabulări de datorii în cărțile funduarie pe sesiunile parochiale și pe alte realități ale fundațiunilor.

Sesiunile parochiale au speciala mențiune pentru susținerea preoțimii parochiale, care va păstori respectivele comune bisericești din timp în timp, și pe aceste sesiuni nu se pot întabula în nici unu casu datorii făcute de comuna bisericească pentru zidirea sau repararea bisericești sau școlii precum nici alte datorii.

Dreptu acea, pentru evitarea în viitoriu de asemenea pagube, Consistoriul diecesan se află necesitată a lua următoarele dispozițiuni:

I. Preoții, comitetele și epitropiile parochiale sunt și rămân îndatorate sub cea mai grea răspundere și sub sarcina împlinirii pagubei din averea lor proprie, ca densii urdirea sau începerea ori și căruia procesul intentat contra averii bisericeștilor, școlilor confesionali sau fundațiunilor noastre din diecesă să o facă cunoscută fără cea mai mică întârziere Consistoriului diecesan, cu deosebire preoții, comitetele și epitropiile parochiale, fiind în aceste casuri răspunzători unu pentru altu și toți pentru unu, sunt și rămân îndatorați, ca în asemenea casuri să trimită directu cuvertă Consistoriului pe lângă informațiune sinceră, credincioasă și lămurită

îndată și fără nici o amănare tot în ziua, în care va subscrie recepisul de primire, ori și ce citațiune judecătorească, sau ori și ce încunosciriune de întabulăriune sau esecutiune, ce privește averea bisericească, școlară și fundațională, ca așa Consistoriul fiind bine informat în terminul deschis de lege, dacă cauza va cădea în competența Consistoriului, să se potă singur folosi de mijlocele legali înlăturând astfel ori și ce pagubă, sau la casul contrariu, când Consistoriul nu s'ar afla pe sine de competență sau îndreptățit de a întreveni în meritul cauzei, ca acestu Consistoriu se potă de timpuriu dispune, că cine să represinte în casul concretu la judecată averea bisericeștilor, școlilor și fundațiunilor împrocuate.

II. P. O. P. P. Protopresbiteri și Administratori protopresbiterali, sub a carora nemijlocita inspecțiune se află toate averile bisericești școlare și fundaționale de câte ori esu în fața locului în comune fie cu ocaziuni date speciali, fie cu ocaziunea ținerii examenelor școlare anual și revisiunii socotelor bisericești vor trage dela preoțime, epitropii și comitetele parochiale informațiuni esacte, dacă amintitele averi sunt cumva împrocuate și periclitare pentru niscare datorii ale comunității fie bisericești fie politice, și aflându vre unu atare casu, îl vor aduce îndată la cunoștința Consistoriului diecesan.

III. Pentru acurata împlinire a acestor dispozițiuni rămân responsabile până și cu averea lor privată toate organele subalterne susmenționate ale acestui Consistoriu.

IV. Dispozițiunea normativă presentă are a se petrece din cuvântu în cuvântu în protocolul parochial alu cercularilor.

V. Această ordinațiune P. On. P. P. Protopresbiteri și Administratori protopresbiterali o vor trimite fiacărui oficiu parochial cu îndatorirea, ca să se publice preoților, epitropiilor și comitetelor parochiale din fie care comuna bisericească, și despre efeptuita publicare să trimită reversu la oficiul protopresbiteral carele adunând toate reversele din protopresbiterat le va subșterne Consistoriului spre păstrare.

Caransebeșu din ședința consistorială ținută în 17, Noevre 1882.

Episcopul diecesan:
Ioan Popasu, m. p.

Despre speranță.

Ființa omnipotentă care a asvârlit mândul în spațiu, prin un singur cuvânt, în o treptalitate de șese zile, nu l'a lăsat în voea întemplerii ci a stabilit legi cari să-l guverne și l'a împodobit cu tot ce se vede. Așa bună-ora: a pus pești în ape, sburătoare în aer, plante și erburi precum și animale de tot soiul pe continent. Apoi a dăruit fie-cărui gen de făpturi, precum și fie-cărui lucru puteri în virtutea cărora se deosebesc unele de altele, până și celor mai mici erburi li a dat daruri, proprietăți, de care omul uscă în bucătărie, medicină, arte, etc. etc.

Pe om încă nu l'a lăsat mai jos în scara făpturilor și a lucrurilor, ci l'a dotat și pre el cu multe și încă mult mai multe daruri, între multele lui facultăți îi este dată și *speranța*. Cât de prețios și de important este acest dar înăscut în om, ereditat pe calea născerii dela Adam, dat dela Ddeu, nu avem de cât să-l privim în om și umanitate. Și ca să putem mai bine aprecia importanța sa să ne luăm un exemplu: Să suposăm pe om privat de speranță, ce s'ar întâmpla? Fără speranță omul ar fi incapabil să întreprindă ori-ce afacere, a realiza ori-ce progres, fie în domeniul moralei, științei, comerțului, agriculturii, sau ori-care altă ramură de activitate. Fără speranță omul și umanitatea n'ar fi putut nu numai a se rădica pe scara unde se află, dar nici a exista ca națiune. Dovadă este Istoria universală precum și Istoria Vechiului Testament. În ea observăm că toate popoarele lipsite de acest dar s'au perdat în noianul timpurilor și n'au lăsat nimic pe urma lor, singură numai o națiune care posedă această virtute a fost chemată și menită a conserva tezaurul promisiunilor și în mijlocul ei a se naște Salvatorul genului uman.

Însuși noi Românii privindu-ne în trecutul depărtat, ne vedem buni creștini și plini de speranță în Ddeu, susținem atacuri și lupte când cu Turcii, când cu Ungurii, Tatarii și Polonii. Ași putea aduce încă mult mai multe exemple, credem însă că și acestea convinge pe ori-care despre rolul acestui dar în om și nemul omenesc.

Dacă deci speranța jăcă așa de mare rol, unde este ôre sediul ei și cum o am pute defini. Sediul ei nu este în vre-un organ material al corpului nostru, precum: în mână, picior, ochi, etc, etc, ci pre cât se pare locuința sa este în sufletul dat omului dela Ddeu; ea este dar o putere a sufletului, prin prezența căreia noi așteptăm cu încredere îndeplinirea

promisiunilor lui Ddeu și a lui Iisus Christos, singurele cari ne fac fericiți aici și în alta lume.

Ca ômeni și ca creștini avem pururea nevoie de ajutorul lui Ddeu, pururea nevoie de fericire temporală și eternă, dar pe carea nu o am posedă dacă n'am spera. Dar pentru ca se capetăm fericirea aici și în eternitate, avem nevoie de mijlocele cari să ni arate drumul către fericire. Mijlocele sunt toate cuprinse în cea ce numim credință drăptă și faptele cele bune, iară legătura între acestea și speranță este netăgăduită. Spre dovadă aduc următoarele: Cele trei virtuți teologice [credința, speranța și caritatea] le asemănăm cu un arbore, rădăcina cu credința, tulpina cu speranța, amorea cu fructele. Întrebăm cum ar putea exista tulpina fără rădăcini, cum am pute dice că sperăm fără să credem. Da credința este baza, temelie, pe care se clădește speranța, acolo unde credința este puțină și speranța este puțină, și din contra, unde este speranță mare este și credință. Acesta ne esplică dar pentru ce speranța nu o posedă toți ômenii în același grad, căci unii sunt mai plini de speranță, alții mai îndoelnic în realizarea promisiunilor divine.

Să păcătuesce contra speranței ca și a credinței, când se speră cea ce Ddeu n'a promis, și când nu se speră în cea ce Ddeu a promis. În întâiul casu se comite un păcat de *presumpție*, în alu doilea de *desperare*.

Presumpția se nasce din o încredere prea mare în propriile puteri, precum și din o încredere prea mare în mila lui Ddeu, sau când continuăm a păcătoi cu încredere că Ddeu nu va pedepsi păcatul de care ne am făcut vinovați sau că ne va da la timp mijlocul de a ne pocăi. Ori-cum ar fi prea multa încredere în harul Dumnezeu este un păcat contra Spiritului sfânt.

Desperarea este o renunțare formală la toate promisiunile dumnezeiesci. Ea pôte să se nască din o complectă necredință, din o lașitate spirituală și adese-ori din o satisfacere nemoderată a plăcerilor sensuale, care minéză pe om fizicesce și moralicesce. Desperarea ori din ce ar proveni este un păcat destul de grav contra Spiritului sfânt.

Ca creștinul să nu cadă în prada acestor mare păcate, trebuie să posedă o speranță întemeiată pe credință drăptă și fapte bune, prin acesta nu numai n'ar cădea în aceste păcate dar s'ar fortifica speranța sa.

Tare și sigură se face speranța punându-o în Domnul Nostru Iisus Christos, ascultându și ținându poruncile date de el, sevârșindu neincetat rugăciuni și mai ales comunicându-ne cu taina sf. împărțării, adecă cu corpul și sân-

gele lui Iisus Christos, prin care Domnul locuiește în noi.

Avându o tare și sigură speranță de feliul acesta unu Iovă a suferit cele mai grozave nenorociri, fără a despera, sfinții apostoli au lătit evangelia la tôte popórele, sf. părinți și-au vërsat sângele, iară unu Constantin celu Mare a învinsu pe celu mai crudu și mai puternicu adversariu, Maxentie, iară cu elu apoi și păgânătatea. Asemenea biserica crestină a învinsu în tôte vécurile pe eretici și tôte obstaculele.

George Arama.

Frații catolici și dieta Ungariei.

Ceea-ce nimenea, cu atât mai puțin noi români ortodoxi n'am fi cređutú ca posibilú, — s'a întemplatú. Vocea bisericei până acuma domnitóre în Ungaria, remasă nu numai nebagată în sémă, ci chiar eritacată și osândită în parlamentul Ungariei, în cursul discusiunilor dietali din ședințele din 20 și 22. Ianuariu st. n.

Treideci și una petițiunii din totú atâte protopopiate subscribe de numeroși preoți rom. cath. dela sine se înțelege, cu învoirea prelaților lorú, se subșternură dietei din Pesta pentru modificarea unor legi aduse în ciclurile de mai nainte ale dietei, cari nu convinú, chiar derógă ~~supremației bisericei dominante~~ §. 12. din art. de lege LIII din 1868 cu referință la creșterea religiósă a băiaților din căsătoriile mieste, nimicirea legii referitóre la căsătoriile între creștini și jidani, stricăciunea școlelor comunali, redarea fondului religionariu, alú studiilor și alú universității — la mânele organelorú confesionale catolice, oprirea concubinatelorú, — sunt mai vërtosú cauzele amăriciunei confrăților nostrii; pretensiuni, cari din a lorú, ba unele și din alú nostru punctú de vedere, sunt justificate prin multele anomalii înșirate ca totú atâte doveđi întru sprijinirea petițiunilorú; pretensiunii, cari după împrejurările de mai nainte din țeră, n'arú fi tocmai esagerate dela o biserică dominante, dar cari astăđi după cum se vede, au fostú delaturate de reprezentanții țerei, între cari numai duoi preoți s'au aflatú, cari se le sprijinescă.

Noi romani gr. orientali din monarchia Austro-Ungariei întru nemica nu conturbămú pre frații nostri de celelalte confesiuni în nisaintele lorú, pre toți ómenii din lume îi privimú ca deaprópe și nu îi invidiámú în pusefiunea lorú; întréga nóstră mișcare confesională constă în aceea, că între marginile legii cu modestele puteri, de cari dispunemú, nisimú a ne lumina uniú pre alții, a ne îndemna spre urmarea virtuții și a ne apăra de vătémări din afară. Ce nu este în cadrulú acesteia deliniári, pre noi de aprópe nu ne privesce. Astfelii suntemú crescuți, astfelii ne-amú deprinsú.

La frații catolici stă lucrulú într'altú chipú. Ei sunt dedați a stăpáni, a duce rolú de domnú și peste alții, cari nu sunt cu ei de o lege, pretindú a fi recunoscuți de cei dintâi, nisuesú a cuceri din ce în ce mai multú terenú, a-și augmenta staululú pe conta altei confesiuni; fiindú ajutorați de puterile lumesci și proveđuți cu mijlócele materialí — în timpurile trecute au și dus'o departe cu propaganda lorú, —

iată-ne însuși noi romani de esemplu, pre cari ne divadară cum se cade. — Dar đice românulú: „nu e suisú fără coborișú.“ Puterea papei dela Roma a slăbitú din ce a fostú, mâne-poimâne nu va fi mai mare de câtú cea a patriarhului din Constantinopolea față d Sântulú Sinodú din Bucuresci. — Slăbindú capulú, slăbescú și celelalte părți constitutive ale întregului și deci ușorú se póte întempla ca — după đisa scripturei — să fie „celú dintâiú — napoi.“

Cugetări ca și aceste ni vinú noué în minte, când cetimú desbaterea din dietă asupra petițiunilorú fraților catolici.

Nu pentrucă dórá ni-ar părea bine, că s'au eritacatú agerú petițiunile confrăților nostrii — ca aci apoi între noi să-ii luámú în batjocură, sau pentru cea luámú notiță despre desbaterea acésta din dietă, ca să ne exprimámú mirarea, câtú de tare s'au schimbatú referințele nóstre din țeră. Începéndu dela Stulú Stefanú primulú rege alú Ungariei până aprópe la timpurile nóstre, dacă deschidemú istoria țerei, tôte întemplările mai mari le aflámú puse în legătură, făcute chiar pendinte dela înfluința bisericei papali. Încoronarea de-demultú trebuia să se facă cu înfluința papei; voidú papa, a ordonatú ca regele Ungariei (S. Ladislaú) să conducă cruciada asupra creștinilorú (vorba era de turci) din răsăritú; arhiepiscopulú din Strigonú (Ioanú) a fostú anume pofitú din partea aristocrației să-și dee părerea asupra uciderei reginei (Gertrud); totú arhiepiscopulú din Strigonú (Tomory) fu conducetórialú ostrilorú dela Mohaciú (1526); până în đina de astăđi arhiepiscopulú din Strigonú este primatele țerii; Stulú Stefanú, Stulú Ladislaú, Maria Teresia împartíră multe dominie din țeră pentru episcopii catolici; împerații (ca Ferdinandú III și Carolú III) dat'au ordinú, ca din vistieria țerii pe fie-care anú să se dee 6000 fl. pentru preoții catolici sëraci (ceea-ce până la 1868 s'a și împlinitú), — cu unú cuvëntú — în țeră ce s'a întemplatú, s'a făcutú cu înfluința și în favorulú confesiunei catolice, carea dela începutú a dispusú de mijlóce materialí și morali puternice, — și iată-ne astăđi unde amú ajunsú? ce vedemú?! — Reprezentantii bisericei catolice astăđi în zădarú batú la ușa dietei, aceea nu vre să-ii cunoscă.

Nu avemú încredere în voi — đise unulú din lăuntru dietei cu numele Ugron — ca să manipulați fondurile, de órá-ce nu repuneți biserica în autonomia sa canonică, unde și mireniú să aibă locú, și — đise mai departe — me mirú, că chiar aceia vorbescú și se întereséză despre direcțiunea educațiunei pruncilorú, cari în urma juráméntului lorú, nu trăsescú în legături conjugali. — Avemú detorință a sustiné pacea și buna conșlegere între confesiuni (đise Tisza).

Se cãntă de neplăceri aceia, cari în țeră se bucură de mai multe favoruri (Irányi).

Reversaliile despre creșterea pruncilorú din căsătoriile mestecate timpulú le-a decretatú ca sdremțe fără de valóre (Vidovich) s. a. a. aruncături s'au auđitú cu ocaziunea desbaterei acestorú petite, iară pre apërătoriulú lorú abatele Góndöcs, carele are legături cu cele mai de frunte familii aristocrate din țeră, carele însuși e recunoscutú de celú mai mare apicultorú și celú mai energiosú sprijinitorú alú industriei, carele pe spesele sale face sepături archeologice la loculú descălecării magiarilorú pe acestú pământú, — pre acestú bărbatú întréga casă l'a luatú ca și în risú și între vii ilarități până la

isbucniri în hohote a petrecută cuvântările lui, prin care a sprijinită petitele.

Noi românii gr. or. n'avem nici a ne bucura nici a ne întrista de evenimentul acesta. Îlu privim numai și scotem învețatură din el. — *Școlile comunale* și nouă ni stau după cap, chiar pentru acesta și pentru că timpurile sunt grele, să nisim a sustine în bună ordine cele confessionali; cu cât voru fi aceste mai bune, cu atât va fi mai mică frica de celelalte. — *Concubinatele* facu mare stricăciune și la noi; se căutam decă a casă a afla mijloce pentru stăpîrea lor. — De *căsătorirea cu jidovii* noi n'avem frică; ei dacă se încuscră cu străini, apoi caută familii mai mari de cât noi. — *Educațunea religioasă* a bășilor din căsătoriile mestecate e bine regulată în legea țării. — *Fondulii religionariu*, ce e drept — e mășor, e compus din averile cuprinse dela calugării, acărora mănăstiri s'au închis sub Iosif II, e compus din fondulii așa numit „comisariaticu”, întemeiat de regii antici și menit dela început pentru sântul mormânt din Ierusalim și pentru desrobirea creștinilor (sclavi), care fondul a stat sub îngrijirea calugărilor „trinitari” până la 1788, când stergându-se ordul acesta calugărescu, averea lor s'a adaus fondulii religionariu, — se compune din cele 3,700,000 fl. cu cari episcopii catolici s'au rescumpărat de sub greumântul d'a ține, armată și d'a zidi fortărețe la ce erau obligați în urma donațiunilor, ce foloseau și folosesc și astăzi din moșiele țării. Întregul fondulii religionariu la anul 1868 dimpreună cu imobilele au valorat 24,190, 690 fl. v. a. — *Fondulii studiilor* (de învățământ) înființat de Maria Teresia încă se urcă la 9.850,000 fl. — *Fondulii universității* până la 350.000 fl. e confessional în cât e întemeiat de arhiepiscopii Pázmán, Lippay și Lóssy iară restul de 5 milioane dela Maria Teresia [1780] e interconfessional; toate aceste la oaltă formă un fondul de 40 milioane, care — abună-ora ca cel din Bucovina — se administră de organele guvernului țării și nu prin cele bisericesci.

Frații catolici își temă fondurile aceste de celelalte confessioni din țără. Temerea lor nu e fără de temei. Fericitul ministru Ötvös avea planuri mari se realizeze prin fondurile aceste; la anul 1872 o comisiune a dietei alasă pentru studiarea *fondulii religionariu*, la anul 1874 o altă comisiune a dietei pentru a și da părerea asupra *fondulii de instrucțiune* — susținură, că ambele aceste fonduri sunt comune ale țării și nu ale bisericii catolice; din contră jurisconsultul reg. a fondurilor comune Hamar Ferencz prin raportul său cătră dieta din 1875 le atribue eschisivu catolicilor, iară jurisconsultul reg. erarialu Szepessy Ferencz totatunci opinionă, că fondulii religionariu e alu catolicilor, iară celu alu studiilor și alu universității — sunt comune ale țării. — Dieta din 1880 a esmis în cauza acesta (pentru studiarea dreptului de posesiune a fondurilor) o nouă comisiune de 12 membrii; părerea acestora ar fi, ca fondurile se fie a cui au fost, și decă fiindu cauza la comisiunea juridică dietală, se așteptă în anul acesta rezolvirea (eu nu cred), și de aci este, că catolicii chiar acuma își subșterură petițiile lor.

De o sută de ani și mai bine de când există fondurile aceste, biserica noastră n'a cerut unu cruceriu din banii acestia; nici nu ni trebesc chiar să ne îmbiă cu ei. — Ce folosu de atâte milioane

și biserica în decadință! Avera și privilegiile noastre sunt mai mărețe de cât a ori-cărei alte biserice; fie-care român le scie și le păstrează încrestate în grindă și în inimă. Aprobatele și compilatele nici o biserică creștină din Europa nu le are nici nu le-am da în schimb pe multe milioane. Aceste două cuvinte ce am moștenit dela strămoși, sunt fundamentul vieții noastre confessionale de astăzi; ele sunt legătura strînsă între preot și mirén, carea legătură e viuă, e sinceră și chiar pentru acesta e mai prețuită de cât toate comorile lumii. Legătura acesta — precum vedem — la frații catolici nu există. C-g.

Apelul cătră preoții din protopresbiteratul Halmagiului! *)

Ca părinți ai poporului ne-am afla fericiți și ne-am bucura vedîndul în bine și fericire; dar nu mai puțin ne-am umplé de durere și întristare vedîndul în miserie și nefericire!

Ne avîndu fericirea a ne mândri și bucura de sörtea poporului nostru pe carea de altcum o împărșim și noi, să nu perdem din vedere cumcă de atunci, de când poporul materialmente a ajuns într'o stare foarte tristă și durerosă, nu mai puțin a degenerat și degenerăză mereu și moralmente, de unde naturalmente urméză, că pe când alții emulîndu mergu înainte cu cultura pe această cale a mântuirii, noi, lașăți în voea sorții, stăm locului!

Cunoscîndu noi prea bine urmările, pe lângă toate ocupațiunile, necasurile și grijile ce ne împovăreză, să nu uităm de misiunea și datorința ce avem față de poporul de „fii” nostri și de sörtea lor, carea este atât de amărită încât nici că mai sciu de zile bune și de sərbătorirea acestora ca pân'aci, ceea ce și pre noi ne atinge foarte dureros!

Moi cunoscem încercările și sacrificiile prin cari de mai mulți ani ne trudim pentru ameliorarea sörtei poporului nostru, — a școlilor și învățământului, cari pe lângă totă bună voința noastră au fost zădarnice și absolutu infertile. D'atâția ani am trecut reci și nesimțitori și cu nepăsare pe lângă această nefericită causă, până când norii furtunoși și amenințatori se îngroșă tot mai tare d'asupra horizontului nostru; evenimentele și situațiunea devin tot mai critice și îngrijitoare, în cât vrînd-nevrînd ne-au treștit din somnul și amortirea ce ne cuprinsese.

Gravă este situațiunea în carea ne aflăm. Acum trebuie să ne arătăm înaintea lumii hărnicia ori nemernicia precum în genere toți, așa și în deosebi noi.

Abstragînd dela datorințele generale ce ne privesc, să ne reînprospetăm pe acele încercate d'ale împlini și a coresponde lor în ultimii 3 ani.

Înțelegem conferințele mixte ale preoților și învățătorilor acărora probleme reasumate au fost: 1. Cum s'ar puté aduce școlele și învățământul nostru elementar (popular) într'o stare corespondătoare și înfloritoare? 2. Cum s'ar puté face ca părinții să-și trimită regulat prunci la școlă? 3. Cum s'ar puté face și îndemna ca prunci să cerceteze și iubescă școlă? 4. Cum s'ar puté înainta calificațiunea învățătorilor dar și a preoților? 5. Cum s'ar puté înainta starea materială, spirituală și morală a poporului? 6. Cum s'ar puté împedca prea

*) În lipsa de spațiu publicarea s'a întârziat. Red.

multa beutură a spirituoșelor păgubitoare și distruc-tore pentru popor? 7. Cum s'ar pute spori, asigura și administra cât mai bine capitalurile bisericesci? — Și alte-le d'aceste!

Întru adevărul pre cât de nobile și salutarii — pe atât de grele și ostenitoare probleme!

Pe cât ne-au permis modestele noastre puteri și facultăți intelectuale — noi le-am rezolvată în următoarele:

ad 1-a. Convingându-i de însemnătatea și importanța științei și a culturii ce numai prin școlă se pot câștiga, precum și despre bunătatea și folosul învățării. Despre cari pentru alu pute convinge avem necesitate de exemple vii și reale, la cari spre a pute ajunge:

ad 2-a va servi realizarea celor cuprinse în punctul I-a cu adausul regenerării poporului materialmente, spiritualmente și moralmente — căci numai în astfelu de stare cineva pôte să iubescă școlă și învățământul. Veđi punctul 5.

ad 3-a. Școlă corespunzătoare întru totu înțeleșul cuvântului și învățătorii calificată și aptu de acesta gingașe și nobilă, dar grea chemare!

ad 4-a. Prin rădicarea salariului corespunzătorii, solvirea și încasarea regulată a acestuia, pentru ca învățătorii cu mai puține pregătiri, nu numai, dar spre a nu neglige și nita cele învățate, câtu și pentru câștigarea de nouă cunoștințe, și pentru a se pute califica și perfecționa tot mai multu să-și pôtă procura diare și cărți de specialitate, știință și cultură.

Spre ajungerea acestui scopu să se încerce tôte mijlocele posibile, precum și alegerea unui membru din personalulu bisericesc-școlasticu, ori civilu, care oferindă buna voință și energie pentru a încassa în tot modulul putinciosu salariulu învățătorescu, și respective banii cultulu staveriți și preliminaiți după repartițiunea pe contribuenți făcută de antistia comunală. În care modu biserica, școlă, învățătorii și pentru învățământu s'ar pute încassa și solvi regulat cee ce ar servi la ajungerea scopulu.

În fine înființarea unei reuniuni preoțesci-învătătoresci cu o bibliotecă înființândă din ofertele anuale ale membriloru, la acărur dispusețiune va sta cu diare și opuri literare.

ad 5-a. Prin înființarea și constituirea de societăți de temperanță în fie care comună, a căroru membrii cu preoții și învățătorii în frunte ca de exemple sub determinată amendă se obligă în anumite zile ale săptămânei, ori anumitu timpu a nu be beuturi spirituoșe și încă în crășme publice, de unde abătându-se, amendele staverite se vor solvi și adauge capitalulu bisericescu.

Prin administrarea și manipularea consciințoșe a capitalulu bisericescu pentru acărui sporire să se folosescă tôte ocasiunile și mijlocele.

Prin asigurarea acestora ori prin întabulațiuni ori prin caventi (chizesi) bunii.

Prin încasarea capitalulu unde lipsă și strimțoșă au trecut și a intereselor aceluia cât mai regulat și punctualu, ținându în cassa bisericeii pentru a se afla totdeauna banii gata de unde în lipse să se ajutore prin împrumuturi cu interese legale numai acei omeni ce plătescu regulat atât capitalu cât și interese, și numai aceia, cari avându prunci de școlă îi și pôtă la școlă regulat, cari cercetază regulat biserica în Dumineci și sərbători, cari sunt membri ai societății de temperanță, cari au purtare și moralu bune.

ad. 6. Prin înființarea societăților de temperanță, despre cari s'a vorbitu mai susu.

ad. 7. Să se licuideze capitalurile bisericesci și aducă în curat. Prin introducerea unei administrățiuni și manipulări a capitaleloru bisericesci rigorose și regulate, prin oferte de venituri extraordinaire și amendele bisericesci școlare; prin întabulațiuni și caventie; prin cea mai regulată și severă controlă a superioritățiloru bisericesci, prin introducerea de amende și cercetări disciplinare contra neglijențiloru la neînplinirea regulată și consciințoșă a datorințelor. Iar unde cu atari nu s'ar pute scôte la cale afacerea acestora se va încredința altora, și dacă nici așa nu s'ar pute ajunge scopulu, afacerea acelora o va lua asuprași epitropia protopresbiterală pe lângă susținerea întregității și nealterarea simțitoare a statutulu organicu. Cu unu cuvântu prin folosirea tuturoru remediiloru ce numai ar pute servi la ajungerea scopulu, care ajunsu o dată, amă avé unu fondu destulu de considerabilu la dispusețiunea poporulu, amésuratú celor cuprinse în punctu 6.

Oonorabili Domni Preoți! Vi-am espusu tôte aceste și vi le-am revocatú în memorie, nu pentru că dóră ar fi străine și nu le-ați cunósce completate și adause de altcum și din partea noastră, ci pentru ca să le aveți pururea ca pre o iconă înaintea ochiloru, asemenea acelu împératú carele pentru a-și aduce cât mai adeseori aminte de mórte, ținea în totdeauna pe masă unu capu de omú mortu.

Avend și Dvoastră această iconă a noastră în vedere, să ve aducă aminte totdeauna de datorințele ce aveți și de împlinirea acelora. Când problemele înșirate mai susu conform soluțiuniloru arătate s'ar realiza nemicu n'ar mai fi de doritú, — scopulu ar fi ajunsu. Să sperămú în realizarea loru pe care să o facemú pendentă dela Ddeu și de la noi.

Noi însă avend a întreprinde o cale lungă, grea și ne cunoscută, avemú lipsă de unu calauzú.

Pentru a ne pute lua o dată inima în dinți și ca împintenare la întreprinderile noastre speciale, avend lipsă neapărată de unu exemplu viu, pre acesta l'am și aflatú void a-i da viață încă în conferința noastră din anul 1880 care este concludulu pentru înființarea unui fondu tractualu bisericescu școlasticu, din oferte benevole în bani și ori ce naturalie, cu menițiunea duplă d'a servi ca fondulu de împrumutú a celor omeni ce-și vor da prunci la școlele tractuale întretinendă din venitele a celi fondu, cari școlari înbrăcați uniform, într'o școlă bună și corespunzătoare sublimei sale misiunii, ar servi ca modelu și împintenare poporulu, a se interesa de școlă și învățământu, ale iubi și a se devota lorú.

Dela acestú exemplu viu, dela acestú modelu atérnă în cea mai mare măsură realizarea soluțiuniloru ce am datú problemelor arătate și înșirate mai susu.

Dumneavóștră cunósceți cu câtă însufletire și entusiasmu am primitú cu toții înființarea fondulu tractualu de sub întrebare în favoșea căruia a-ți și subscrisú oferte considerabile în bani și naturalie, dintre cari prea puține numai s'au solvitú.

Avendú noi în vedere infertilitatea aniloru ultimi nici am solicitatú până p'acolo refuirea acelor oferte.

Deși anulú espiratú nu a fost abundantú în fertilitate și de ajunsu spre a satisface multelorú lipse și necasuri ce ne copleșescu; este însă mai

bun și fertil de cât mulți alții la care mai adaugându-se necesitatea scopului, abnegațiunea și bună voința noastră ne pune în pozițiunea de a satisface obligămintelor cărora ne-am angajat, prin refuzarea ofertelor subscrise.

Aceste însă sunt cu mult mai puține de cât a pute servi la atingerea scopului propus.

Pentru ca totuși să putem ajunge în câțiva scopul amăsurat puterilor, să sporim ofertele subscrise, să înmulțim subscripțiunile a totu felului de oferte la totu felul de persoane cunoscute și maritimose, și cu deosebire să ne întorcem la poporul nostru atât de bun, cu care, și anume acum când la proximale sărbători ce ne stau dinainte — avem convenire cu totu omul osebit, capacitându, însufletindu și îndemnându la oferte fie în bani fie în naturalie de ori ce felu solvinde succesive măcar. Și noi credem că acestu popor, fii nostri în deosebi, cari și la nisece cerșitori întinde cu bună voință mâna de ajutoriu, cu atât mai multu luând noi asupra-ne acestu apostolat rezultatu va fi de necrețut atunci când fie care din noi cât și fie care om d'alui nostru va fi corespunsu nobilei chemari.

Pe când ve invităm a corespunde acestu apostolat ve mai rugăm ca despre ori ce rezultatu să încunoscințati pre casariulu fondulu de sub întrebare Dlă Nicolau Joldea din Halmagi, cel multu până la finea lunei Ianuarie an. 1883, de unde atât noi cât și alții vom cunoșce hărnicia și meritulu ori nemernicia și nepăsarea fie căruia.

Facă-ne ceriulu și divinitatea asemenea acelor slab și simpli apostoli și învățacei de odinioară, cari prin bunăvoință, abnegare, zel, devotament și energie, au făcutu atâtea minuni regenerându omenimea — fața lumii.

Facă ceriulu și divinitatea ca pătunși de însemnătatea acestu modestu apelu alui nostru, să ajungem cât mai îngrabă timpul doritu în care la rezultatu întreprinderilor, ostenelelor și sacrificielor noastre ca recompensă să ne putem consola și bucura cu toții dinpreună.

Halmagi. 13. Decembre 1882.

Nicolau Butariu,
preot.

Filip Leuca,
inv. memb. de comisiune.

Nicolau Joldea,
cassariu.

Răspuns și declarațiune.

În „Telegrafulu Român“ dela 20. Februaru a. c. cetim în rubrica „Posta Redacțiunei“ următorea notiță: „Dlă M. V. în Sibiu. Din adinsu nu ne facem trebă cu organulu arădanilor „Biserica și Școla“, de aceea nici nu aflăm locu în foia noastră pentru articulu picant, ce-lu adresezi numitulu „Leibjurnal“. Ce te miri că „Biserica și Școla“ espedează abonanților sei ca adaos „Calicul?“ când poți se scii, că mai anu totu „Biserica și Școla“ facea propagandă pentru acea murdărie literară chiar în colonele sale. Gustulu unor omeni nu se pôte regula, de asemenea nici cordialitatea unor prelați, care încă va fi avendu rațiunea sa.“

Mulțumim onorabililor Domni dela „Telegrafulu Român“ pentru generositatea și dragostea declarată, de a nu-și face trebă cu organulu arădanilor „Biserica și Școla.“ Îi rugăm însă, ca să iee la cunoscință și să rectifice părerea Dlor într'acolo, că „Biserica și Școla“ este și va rămâne organulu nu numai alu Arădanilor, ci și a Caransebeșenilor și Sibiienilor chiar, pe câtu timpu va reclama această interesele bisericeii noastre ortodoxe române.

Și declarăm cu sinceritate, că nisințele și chiar dorințele noastre au fost și rămân îndreptate și pe viitoriu, ca să înălțăm „Biserica și Școla“ la nivelulu d'a figura ca unu „Leibjurnal“, adeca ca jurnalul favoritu, jurnalul de predilecțiune alu tuturor omenilor de bine și în deosebi a celor, cari ținu cu firmitate la ordinea și disciplina în biserică, fie denși Arădan, Caransebeșeni ori Sibiieni, pentru noi este egal. Mărturie sunt colonele sale, acestu jurnal nu s'a făcutu niciodată „Leibjurnalul“ mârșavelor interese personale sau de partidă. Intereșele ce au susținutu au fost și vor fi numai interesele bisericeii.

Dar, în sfersitu, chiar dacă „Biserica și Școla“ ar fi „Leibjurnalul“ cuiva, de ce toamai ei să se atribue ca păcatu aceea ce la alte jurnale, à la „Telegrafulu Român“, este o virtute, și încă cea mai înaltă virtute? Domni dela „Telegrafulu Român“ s'au supăratu pe noi, pentru că am espediatu abonanților nostri ca adaos la „Biserica și Școla“ unu prospectu, sau invitare de prenumerațiune la foia umoristică „Calicul“¹⁾ și în supărarea lor îi place să amestece în afacerea acesta imaginata persoană, alu cărei „Leibjurnal“ să presupune că e „Biserica și Școla“, ca astfel să arunce sēmînța intrigei și a discordiei între ore-cari prelați, a caror „cordialitate“ a supăratu totdeauna pe Domni dela „Telegrafulu“. Fie însă siguri Domnialor, că în ceea ce atinge redacțiunea și direcțiunea acestei foi, redactorulu ei a urmatu totdeauna liberu și independentu, așa și în privirea espediării coleror de prenumerațiune la „Calicul“ ca adaos la „Biserica și Școla.“ Faptă pentru care totdeauna primesce responsabilitatea.

În adevăr noi nu pricepem, că unu jurnal seriosu, ca „Telegrafulu Român“, aduce în legătură espediarea coleror de prenumerațiune la „Calicul“ cu cordialitate ori necordialitatea unor prelați. Fără a recomanda prin unu singuru cuvânt măcar foia „Calicul“, noi n'am făcutu de câtu ceea ce ne dicta, să facem, spiritulu de colegialitate, ce trebuie să fie între redacțiunile foilor noastre naționale. Biserica ortodoxă este tolerantă chiar și față cu scrierile contrarie ortodoxiei, după dîsa S. Ambrosiu: „Cetim unele ca alții să nu le cetescă și cetim altele ca să nu le ignorăm.“ Cum vom fi noi dar așa netoleranți față cu unu jurnal umoristicu, încât să nu espedăm, când suntem rugați la acesta, nici măcar anunciulu seû de abonamentu?

Aceste din partea noastră. Iară, încâtu „Telegrafulu Român“ atinge, în notița amintită mai sus, cordialitatea unor prelați, cu însinuarea și bănuela d'a fi slăbită ori desființată din vina ore-cărui prelatu, suntem autorizați din partea prelatulu nostru a respinge cu indignare astfel de suspiciune nedemnă, și a ruga pe Domni dela „Telegrafulu Român“ că dacă sciu câtu de mică faptă ori încercare din partea cutărui prelatu, care ar tîde la stricarea bunei înțelegeri și cordialității între prelații bisericeii noastre, să le arate în publicu, iară să nu arunce numai sēmînța discordiei între denși, prin însinuări și suspiciuni false, chiar în aceste împrejurări grele și timpuri critice, când buna înțelegere este mai necesară pentru noi.

1) „Telegrafulu Român“ dice că am adaos „Calicul“ ceea ce nu este adevăratu.

Diverse.

* **Dr. Petru Pipoșu profesor preparandi- alu va ține o prelegere publică în favorul Asociațiunii Arădane, în 14. Fauru a. c. la 6 ore d. a. în localul institutului ped. teol. Tema conferinței va fi: „Femeia“ (cugetări din pedagogid.) Ofertele benevole se primesc sêra la cassa.**

* **Sinodul protopopesc al Șiriei se va ține în 17. Februaru st. v. pentru alegerea de protopresviteru tractualu.**

* **Delegațiunile sinodelor eparchiale din Arad și Caransebeșu pentru împărțirea fondurilor comune se vor întruni în 1/13. Februaru a. c.**

* **Negutătorii și industrieșii români din Arad vor aranja în 12/24. Februaru a. c. concertu împreunatu cu balu în otelul „Crucea albă.“ Călușeriulu va fi jucat în costum național. Începutulu la 8 ore sêra. Prețulu de intrare pentru persoană 1 fl. pentru familie 2 fl. v. a.**

* **Morbă contagiosă** Învetătoriu din Pleșcuța Nicolau Feieru, ne scrie că între copii din școala sa a eruptu ună morbă contagiosă [lipicio-să] foarte periculosă, pentru care au fostu siliti în două rânduri să închidă școala. Mediculu cercualu (de plasă) a constatat că morbulu e difteritis și scharlah, care au luat proporțiuni foarte înspăimântătoare. Mai în totă casa se află câte unulu, doi, morboși; bietele mame nu mai încetă din suspine și vaete vădindu copilașii lor cum pălesc și cadu ca nisee plante pâlite de brumă. Învetătoriu adage că dacă morbulu va continua cum a început, atunci peste câteva săptămâni vor fi secerati toți copiii din sat, ba încă și omeni înaintați în vîrstă, căci și între acestia sunt mulți cari pătinesc în morbu de gât.

* **Esaminare din limba magiară.** Ună invetătoriu ne roga să-i publicăm următoarele șire: „Gazeta Transilvaniei“ publică o notiță în nr. 7 din anul curinte, despre esamenul din limba magiară ce s'au ținutu cu invetătorii români în Deva, de cătră o comisiune instituită sub preșidiulu inspectorulu de școle reg. de acolo Ludovicu Réthy. Înaintea acestei comisiuni, s'au prezentat spre esaminare 100 invetători români, dintre cari 51 au cădutu și numai 49 au reușitu. Resultatul acestei esaminări „Gazeta“ îl atribuie unei asprimi prea esagerate a inspectorulu regescu L. Réthy. Cu adevêratu, pentru noi nu pôte fi mângăere, când din 100 invetători abia 49 au pututu susține esamenul din limba magiară impus noi prin legea de instrucțiune. Dar fie-mi permisă a reflecta, fără se tindu, prin acesta, a mă ingera ca apărătoriclu ore-cui, că, abstragend dela instruița secretă, ce numitul inspectoru ar fi avutu după „Gazeta“ dela ministeriu ca se trântescă pe invetătorii români la esamen, densulu ne-a întimpinatu cu totă bunăvoința și prevenirea unui dirigătoriu ținend până la ună anumitu punctu chiar comptu de neajunsurile noastre. Acesta este nu numai părerea mea, ci și a mai multor colegi ai mei, cari anu fostu preșenti la acelu esamen; ună lucru acesta, pe care numai noi îl înțelegem, cari am avutu nenorocirea a lua parte și în alte locuri, la esamen din limba magiară. Colegii mei, își vor aduce a minte de maniera bruscă și disprețulu cu

care am fostu tractați la esamenul de limba magiară la Arad. Că au cădutu mulți invetători la esamen, acesta nu se pôte imputa exclusiv asprimei inspectorulu. Fără să voesc a insulta pe colegii mei ori se detragu ceva din meritul lor cu invetători români, caută să mărturisesc în interesul adevêrulu, că între invetătorii căduți sunt și de aceia, cari nu știu din limba magiară nici „As-buche celu unguresc măcar. [Ună invetătoriu].

* **Mulțumită publică** se exprimă din partea subsemaților, Exselenției Sale Dómnei Br. de Sina, pentru ună ajutoriu de lemne tari, ce se receră la îngrăditura santei bisericii precum și pentru stregi cât ține localitatea școlei din locu pentru plantarea unor pomi, în prețu de 100 fl. pentru care facere de bine venim a exprima profunda noastră mulțumire — urându-i ca prevedința divină să-i lungescă firul vieții, ca să pôtă și pre viitoriu întinde brațele Sale binefacătoare asupra acelor cari ceru ajutoriu. Fibișu, 22. Ianuariu 1883. Eutemiu Vuia invetătoriu și dot. com. Nicolau Lepa invetătoru. Demetriu Mițu preot și președintele comitetulu. Vasiliu Șumariu episcopu.

* **Almanach.** Desvoltarea pe teren literar este scopulu de căpetenie, pe care societatea academică „România Jună“ de 13 ani de când există cu sirguintă îi urmăresce. Acesta e idealulu care o însuflețesc în mersulu se pentru propășire, acesta e ținta spre care se îndreptă urmându pe această cale am pututu dobândi încrederea onoratulu publicu. Iată condițiile trebuincioșe pentru o activitate, fiă cât de modestă, care uneori e însă productivă. Suntemu prea fericiti a Ve anunța, că „România Jună“ va eda ună „almanach“ care va fi ilustrat cu Augustulu Nume „Carmen Sylva“ și cu numele celor mai distinși scriitori români, membri ai societății. Elu va cuprinde următoarele scrieri nouă: *Carmen Sylva* „Vremea și Iubirea“ (Alegorie). *Alexandri V.* „Iarna vine“ „Isvorulu“ (Horă din Mircesti). *Aurelian P. S.* „Ună stătu poporulu român,“ *Creangă I.* „Anecdota.“ *Eminesc M.* „Lucêferulu,“ (Poesiă). *Gane N.* „Ion Urșilă.“ (Novelă) *Maiorescu T.* „Despre progresulu adevêrulu în judecarea lucrărilor literare.“ *Negruzzi I.* „Copii de pe natură“ *Nenițescu I.* „Blestemulu meu. Luî Amor. Neînțelegere. Moștenitorii mei (Poesii). *Popescu I.* (Sibiu) „Necesitatea studiulu pedagogiei.“ *Șbiera I.* (Cernăuți) „Condițiunile necesare pentru existența, conservarea și prosperarea graiulu naționalu. *Slavici I.* „O scrisore din Italia, mai alesu despre S-ta Cecilia și Neapoli.“ *Teclu N.* „Însemnătatea Chimiei.“ *Vulcan I.* Iubirea. (Poesiă). *Xenopol A. D.* „Realism și Idealism. Însemnătatea acestu opă este ușoră de recunoscutu. Pe o iconă mică elu va presenta o activitate a literaturii noastre de acum. Contându pe căldurosulu sprijinu, cu care onoratulu publicu ne a întimpinatu totdeauna ne am silitu a corêspunde cât mai multu datorinții noastre. Apelăm dar la fie care românu, căci de resultatul întreprinderii e legată prosperarea României June. Almanachulu va apărea la începutulu lui Martie st. n. avend 15—17 côle de tipariu, 8° mare. Prețulu 2 fl.; pentru România 5 lei n. NB. Recomandându din partea noastră onoratulu publicu întreprinderea laudabilă a societății „România Jună“ anunțăm, că la redacția diarulu „Biserica și Școala“ se află deschisă lista de abonamntu pentru cei ce doresc a abona almanachulu. Red.

Anunțiu!

Am onoare a înștiința onorat. publică cetitorii,
cumcă am deschisă

cancelăria mea de advocatură

în Timișoara (suburbiul Fabrică) strada Buzi-
aşului casa lui Tauber Nr. 8.

Constantin Lazară
advocat.

Buletin meteorologică.

Țiua.	Luna.	Pressiunea aerului	Tempera- tura	Oeriuț
Sămbătă	3. Febr.	771.8 mm.	10 ° R.	senină
Duminecă	4. "	771 "	9.3 "	"
Luni	5. "	769.6 "	6.5 "	ploios
Marți	6. "	769 "	5.4 "	ninge
Mercuri	7. "	767.5 "	3.6 "	plou
Joi	8. "	771.2 "	4.4 "	nor
Vineri	9. "	773.5 "	1.3 "	"

Concurs.

Conform ordinațiunei consistoriale dtto 29. Iulie 1882. Nr. 443. S. se escrie concursă pentru întregirea postului de învățatoriu la clasa a II-a de băiați din comuna *Brosceii*, ppratulă Oraviței în diecesa Caransebeșului.

Emolumintele împreunate cu acestă postă sunt: 300 fl. v. a. salariu în bani gata; cuartiră naturală sau în bani 50 fl. v. a.; cinci orgii de lemne, din cari este a se încălzi și școla sau în bani 60 fl. v. a.; spesele pentru conferințe 10 fl. v. a. și pentru scripturistica 8 fl. v. a.

Doritorii, cari voescu a ocupa acestă postă au a-și trimite suplicele de concursă adresate comitetului parochială și înstruate cu următoarele documinte P. O. D. protopresb. *Andreii Ghidii în Oravița*: a) că sunt români de religiunea gr. or.; b) că cunoscă și limbele patriei; c) că ce felii de pregătire au și d) atestată de cualificație învățatorăscă, până la 19. Februarie a. c. st. v. când apoi în 27 ale acesteii luni va fi alegerea.

Brosceii, în 22. Ianuariu 1883 st. v.

Comitetulă parochială.

In conțelegere cu protopresviterulă tractuală.

Conform ordin. Ven. consistoriu ală Caransebeșului dtto 30. Decemvre 1882. Nr. 1114. B. pentru deplinirea parochiei de a III-a classă vacantă din *Selbăgelă*, în protop. Lugoșului, se escrie concursă cu termină până în 27. Faură vechiă a. c. cand va fi și alegerea.

Emolumintele sunt: una sesiune de 32 jugere pământă arătoriu și pentru fênaț, biră preoțescă câte 15 oche dela 105 case și stola usuată.

Recursele instruate în sensulă stat. org. bis. au a-se adresa, cătră on. comitetulă parochială gr. or. din *Selbăgelă* și a-se tramite Dluă Georgiu Pesteanu, protop. în Lugoș.

Comitetulă parochială.

In conțelegere cu D. protopopă districtuală.

Conform ordinațiunei Venerabilului Consistoriu eparochială arădană de dtto 30. Dec. Nr. 3292/882 — pentru îndeplinirea postului de învățatorăscă la școla de fetițe confesională-română din comuna *Măderată*, cu acăsta se deschide concursă cu termină de alegere pe 13. Februară st. vechiă a. c.

Emolumintele sunt: 1) 200 fl. v. a. bani gata salariu anuală; 2) 10 orgii de lemne din care se va încălzi și școla, 3) 6 fl. v. a. pentru conferință, 4) cuartiră liberă cu grădină de legumă.

Doritoarele de-a ocupa acestă postă sunt avisate a-și trimite recursesle loră instruite conform stat. org. până la țiua de alegere, adresate Comitetului Parochială — Prea Onoratalui Domnă Atanasiu Mera, adm. protopopescă în Șiria (Vilagos).

Comitetulă parochială.

Cu scirea și învoirea mea: **Atanasiu Mera**, m. p. Administratoră prot. și Inspectoră de școle.

Pentru deplinirea postului de capelană clasa II. lângă veteranulă parochă Nicolău Grozescu, din *Belintă*, prin acăsta se escrie concursulă cu termină de alegere pe țiua de 20. Faură a. c.

Emolumintele sunt: 10 jugere de pământă arătoriu în valore de 200 fl. v. a. și $\frac{1}{3}$ din venitele stolară dela 210 numere de case, adecă cam 40 fl.v.a.

Recurenții sunt avisați, recursesle loră ajustate conform preșcriseloră Statutului organică și ale „Regulamentului” — și adresate Comitetului parochială, până la 19. Faură a. c. ale tramite parintelui protopopă tractuală Georgiu Crațunescu în Belincz p. u. Kiszetó; și a se presenta în vr'o Duminecă ori sêrbătore în biserica din locă, spre a-și arêta destertatea în cântări ori cuvântări bisericesci.

Belintă, în 9. Ianuariu 1883.

Comitetulă parochială.

In conțelegere cu mine: **G. Crațunescu**, protopopă.

Pentru vacanta parochie de clasa a III-a din comuna *Prêzescii* cu filia *Donceii*, protopresbiteratulă B. Ineului, se escrie concursă cu terminulă de alegere pe 6. Februarie st. v. anulă curgătoriu.

Emolumintele sunt: douêzeci jugere pământă parte arătoriu parte fênaț, stola și birulă usitată dela 113 Nr. de case, cuartiră liberă cu grădină de legumă.

Doritorii de a ocupa acăstă parochie au a-și trimite recursesle sale instruate conform stat. org. la oficiulă parochială gr. or. din *Prêzescii*, posta ultimă Boros-Șebeș până la 2. Februarie, st. v. a. c. iară până la alegere să se prezenteze în vre-o Duminecă sêu Sêrbătore la s. biserică din locă pentru a-și arêta cunoscinta în oratorie și cântări.

Prêzescii 10. Ianuarie, 1883.

Comitetulă parochială.

In conțelegere cu protopresb. tractuală **Ioană Cornea**, m. p.